

Polityki Zarządzania Dziedzictwem Kulturowym

Program studiów

Opis przedmiotów

Kultura – Dziedzictwo – Krajobraz

Celem przedmiotu jest przygotowanie w miarę szerokiej palety konceptualnej i problemowej dla realizacji strategii zarządzania dziedzictwem kulturowym w różnorodnych i zmieniających się warunkach. Ponadto ukazana zostanie geneza i ewolucja zarówno samego pojęcia „dziedzictwo kulturowe”, jak i wybranych jego aspektów analizowanych poprzez pryzmat polityki państw, religii oraz potrzeb kulturalnych wskazanych grup etnicznych czy narodowych. Przedstawienie zmiennych ról, które są przypisywane nieustannie kształtującemu się dziedzictwu w budowaniu tożsamości etnicznej, lokalnej, narodowej to próba odpowiedzi na pytania: na ile dziedzictwo kulturowe stoi na straży odrębności tożsamościowej przypisywanej poszczególnym grupom i jednostkom?; do jakiego stopnia jest oryginalne i niezmiennie? w jakich obszarach daje się redukować i modelować?

Głównym zadaniem zajęć jest ukazanie i wyjaśnienie zależności i wzajemnego oddziaływania trzech zawartych w nazwie przedmiotu komponentów. Analiza przemian historycznych na przestrzeni europejskich dziejów zostanie dokonana w celu uchwycenia i ukazania trwałych cech i elementów/artefaktów kultury, do dzisiaj warunkujących naszą cywilizacyjno-kulturową, narodową czy regionalną tożsamość. Na wybranym tle historycznym, w powiązaniu ze współczesnością zostaną ukazane, a następnie zdefiniowane różne wymiary i rodzaje dziedzictwa oraz ich oddziaływanie na tak zwany dobrostan społeczno-gospodarczy i kulturowy.

Zarysowanie wykładni trzech kluczowych pojęć – kultura, dziedzictwo, krajobraz – z perspektywy wybranych dziedzin badawczych (historia, historia sztuki, kulturoznawstwo, geografia człowieka, etnografia, socjologia kultury, ekonomia kultury, antropologia kultury etc.), regionów świata (rozumienie pojęć wedle kryteriów obyczajowych i normatywnych obowiązujących w różnych krajach) i dziedzin praktycznych (m.in. konserwacja zabytków, muzealnictwo, marketing terytorialny, gospodarka i planowanie przestrzenne), a także podstawowych problemów, które współczesność stawia przed zarządzającymi materialnym i niematerialnym dziedzictwem kulturowym (w tym: w trybie instytucjonalno-organizacyjnym).

Ekonomia kultury

Przedmiot zapozna studenta z podstawowymi problemami rozważanymi w ekonomii kultury oraz z teoriami dotyczącymi zjawisk w tym obszarze. Istotnym elementem przedmiotu jest operacjonalizacja ogólnej wiedzy ekonomicznej i znajomość procesów gospodarczych, które pozostają w związku z procesami gospodarczymi w sektorze kultury. I tak w skład uzyskanych kompetencji wchodzić będzie ekonomia pozytywna z zakresu sektora kultury i sektora kreatywnego w Polsce i na świecie, wiedza o „produkcji” kultury, a w tym funkcja produkcji, proces produkcji, kreatywność jako czynnik produkcji. Osobne zagadnienia to rynek pracy artystów, popyt na dobra i usługi kultury. Studenci będą potrafili wykorzystać narzędzia nauk ekonomicznych w sektorze kultury, a tym samym współtworzyć w przyszłości normatywne rozwiązania w tym obszarze.

Regulacje prawne w dziedzictwie kulturowym

Przedmiot obejmuje problematykę dotyczącą regulacji prawnych oraz dokumentów tzw. miękkiego prawa obowiązujących na różnych poziomach (globalnym, regionalnym i narodowym/krajowym), wytworzone przez ważne organizacje polskie i międzynarodowe. Zaprezentowane zostaną kluczowe koncepcje (doktryny) ponadgranicznych przepływów produktów i usług kulturowych, które mają wpływ na kształt ustawodawstwa. Omawiana będzie także praktyka wyznaczania priorytetów rozwiązań prawnych w procesach kształtowania polityki na przykładach krajowych rozwiązań z krajów RE i UE.

Dziedzictwo architektoniczne i urbanistyczne

Przedstawienie stylów architektonicznych (od pierwszych w historii planowych założeń osiedli i układów klasycznych – przez style romański, gotycki, renesansowy, barokowy, klasycystyczny – po secesję, modernizm i postmodernizm, z włączeniem stylu kolonialnego i neokolonialnego) oraz rozwiązań urbanistycznych (wielkoprzestrzennych, osiowych, szachownicowych, liniowych, koncentrycznych, klinowych, policentrycznych etc.) w ujęciu historycznym (dzieje kształtowania i organizowania przestrzeni zamieszkiwanej przez człowieka), geograficznym (wykorzystywanie okoliczności przyrodniczych, fizjograficznych i ekologicznych dla budowy osiedli ludzkich) i kulturowo-cywilizacyjnym (regionalne i lokalne tradycje gospodarowania przestrzenią, formy nadawania wyrazu przestrzennego kulturze, funkcjonalne przeznaczenie obiektów i miejsc). Celem jest ukazanie dorobku osadniczego człowieka z zaakcentowaniem dynamiki zmian estetycznych, formalnych, funkcjonalnych i społeczno-gospodarczych w środowisku zurbanizowanym i pozamiejskim w różnych regionach świata.

Międzykulturowe kody przekazu

Przedmiot łączący teorię komunikowania z zagadnieniami międzykulturowości. Obejmuje zwłaszcza wiedzę dotyczącą kultury jako zapośredniczonego komunikowania symbolicznego, które w społeczeństwie medialnym wymaga umiejętności odczytywania znaczeń przekazów nieoczywistych, w tym treści medialnych, a także pozamedialnych. Międzykulturowość traktowana jest tu bardzo szeroko, kryteria mogą być powiązane z demografią, miejscem zamieszkania, pochodzeniem społecznym czy przynależnością do określonej grupy (np. fandomów, kibiców drużyny sportowej, ekologów etc.). Uwypuklone zostaną te treści i wartości odnoszące się do różnych religii, narodów, które są nieznane, obce w konfrontacji z dominującą kulturą większościowej społeczności zastanej, powodując różnego rodzaju kolizje, konflikty i niezrozumienia.

Metodologia badań

Na zajęciach będą omawiane metody badawcze wykorzystywane w szeroko rozumianych naukach społecznych i humanistycznych ze szczególnym uwzględnieniem metodologii wykorzystywanej na styku poszczególnych dyscyplin. Poza tradycyjnymi metodami wywodzącymi się z nauk historycznych zostaną zaprezentowane najnowsze tendencje metodologiczne (pomysły, techniki i narzędzia) w celu uatrakcyjnienia własnych badań, a także wypracowywania własnych sposobów ich prowadzenia.

Rozpoznanie możliwości wykorzystania kierunków postępowania, tropów operacjonalizowania, koncepcji analitycznych, metod oraz narzędzi i technik badawczych wypracowanych w dziedzinie geografii (zwłaszcza geografii społeczno-ekonomicznej i regionalnej) dla przestrzennej analizy dziedzictwa kulturowego: od inwentaryzacyjnych ujęć monograficznych i kartograficznych, przez metody czysto ilościowe (m.in. analiza systemowa, analizy demograficzne, model dyfuzji, analiza progowa, analiza uporządkowania sieci osadniczej, analiza korelacji i regresji), metody ilościowo-jakościowe (np. struktura funkcjonalna, taksonomia, regionalizacja, analiza obszarów społecznych, ekologia czynnikowa, mapy mentalne i wyobrażeniowe), po metody jakościowo-ilościowe (np. opis dyskursywny, narracyjny, modele decyzyjne, koncepcje zarządzania, koncepcja społecznego wytwarzania przestrzeni, koncepcja miejsca, bonitacja punktowa). Celem jest wstępne wyposażenie przyszłego badacza / praktyka w zakresie dziedzictwa kulturowego w arsenał technik służących identyfikowaniu, diagnozowaniu, porównywaniu i szacowaniu problemów związanych z zarządzaniem dziedzictwem i krajobrazem kulturowym.

GLAM (*Galleries, libraries, archives, museums*)/ Polskie i zagraniczne instytucje kultury

Akronim GLAM, czyli galerie, biblioteki, archiwa i muzea, zawiera w sobie instytucje publiczne, które odpowiedzialne są za zbieranie, zachowanie i udostępnianie dziedzictwa kulturowego. Zajęcia więc poświęcone będą charakterystyce wybranych instytucji kultury w Polsce i na świecie (historycznie i współcześnie). Kurs ma na celu analizę działalności, specyfiki, problemów i miejsca w środowisku cyfrowym wybranych instytucji kultury (publicznych i niepublicznych). W trakcie spotkań instytucje te będą omawiane w kontekście idei GLAM, czyli propagowania szerokiego i otwartego dostępu do dóbr kultury przez galerie, biblioteki, archiwa i muzea.

Technologie informacyjne i podstawy digitalizacji

W ramach podstaw digitalizacji omówione zostaną podstawowe zagadnienia digitalizacji sygnałów analogowych. Studenci zostaną zaznajomieni z pojęciami próbkowania, kwantyzacji, szumu kwantyzacji, częstotliwości Nyquista w odniesieniu do dźwięku i przeniesieniu w/w pojęć do domeny przestrzennej z uwzględnieniem obrazu. Przedstawione zostaną techniczne aspekty digitalizacji filmów, digitalizacja tekstów, proces OCR (*optical character recognition*). Przedstawione zostaną informacje dotyczące *speech to text*.

Dziedzictwo piśmiennicze

Dziedzictwo piśmiennicze (np. inskrypcje, rękopisy, druki) jest bezcennym świadectwem historii, rozwoju cywilizacyjnego świata, źródłem wiedzy o różnych kulturach i społeczeństwach. Stanowi archiwum pamięci zbiorowej. W trakcie zajęć zaprezentowana zostanie jego ranga, znaczenie, zarówno dla różnych dyscyplin wiedzy, jak i dla kształtowania się tożsamości społeczeństw i grup społecznych.

Współczesne platformy medialne

Przedmiot ma na celu ukazania kluczowych elementów współczesnego wielokanałowego ekosystemu mediów, które stanowią główne platformy dostępu do kultury. Zostaną one scharakteryzowane na przykładach z różnych poziomów (ponadregionalnych, ogólnokrajowych, lokalnych). Przedstawione zostaną efekty konwergencji mediów, które mają wpływ na kształtowanie potrzeb publiczności, korzystającej z coraz większej liczby mediów uniwersalnych, tematycznych, niszowych. Analizowane będą też strategie rozwoju globalnych korporacji medialnych w kontekście ich wpływu na systemy i zawartość mediów w państwach „importujących” produkty medialne (np. formaty).

Larp (*Live action role-playing*) – gry terenowe

Zadaniem studentów będzie samodzielne przygotowania scenariusza gry dydaktycznej/LARP związanego z popularyzacją i promocją wybranego elementu/obiektu dziedzictwa kulturowego. Zwycięski projekt zostanie zrealizowany w semestrze letnim (nie tylko dla naszych słuchaczy, ale także dla szerszego grona uczestników). Taka forma obcowania z kulturą i historią stanowi rodzaj kolektywnej immersji (zanurzenia w grze), co dla osób obeznanych z grami video, technologią VR czy kinem 3D, jest atrakcyjne.

Walory kulturowe wybranych regionów świata

Głównym celem zajęć jest pokazanie studentom – na wybranych przykładach – ogromnego zróżnicowania walorów kulturowych na świecie (z uwzględnieniem ich rodzajów, rangi, uwarunkowań powstania) w kontekście możliwości oraz barier (np. politycznych, społecznych, kulturowych etc.) ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego (np. turystyka, branże kreatywne, elementy zagospodarowania przestrzennego etc.). Przedstawiona zostanie też rola różnego rodzaju list i rankingów w postrzeganiu walorów kulturowych (np. Lista Światowego Dziedzictwa Przyrodniczego i Kulturowego UNESCO, narodowe listy dziedzictwa kulturowego, listy typu „must see” etc.).

Kultura w mediach

Celem zajęć będzie ukazanie różnorodnych funkcji, jakie spełnia przekaz o kulturze oraz jej miejsca i roli w mediach. Zostaną wyodrębnione poszczególne rodzaje omawianej/promowanej kultury, jak też sposoby jej prezentowania. Przeanalizowane zostaną grupy odbiorców tak konstruowanego przekazu oraz rzeczywisty wpływ jaki ów przekaz na nich wywiera. Ukazanie wielorakich funkcji „medialnej kultury” w budowaniu pożądaných wartości i relacji społecznych będzie kolejnym celem zajęć.

Finansowanie i promocja dziedzictwa kulturowego

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z zasadami finansowania instytucji kultury, sposobami zarządzania finansami oraz możliwościami pozyskiwania środków na działalność. Omówione zostaną wybrane programy finansowe skierowane do instytucji kultury. Metody i procedury pozyskiwania środków finansowych na organizację przedsięwzięć kulturalnych, projekty finansowania kultury z uwzględnieniem jej specyfiki i różnych obszarów, nakłady inwestycyjne w kulturze, koszty przedsięwzięć kulturalnych. Przedmiot przybliżający zarówno krajowe, jak i międzynarodowe programy promujące i upowszechniające dziedzictwo kulturowe z uwzględnieniem działań podejmowanych przez organizacje, których celem jest dbałość o dziedzictwo.

Śladami dziedzictwa kulturowego – studia terenowe

Celem nadrzędnym wyjazdu terenowego jest praktyczna realizacja przedstawianych w formie zajęć stacjonarnych treści dotyczących dziedzictwa kulturowego. Poprzez realne zetknięcie się z dziedzictwem konkretnego miejsca/obszaru studenci będą mieli możliwość zweryfikowania metod jego rozpoznawania, klasyfikowania, interpretacji, ale i wskazywania kierunków i sposobów jego ochrony i promocji. Forma terenowa ma pozwolić jednocześnie na podkreślenie znaczenia współpracy z różnego rodzaju osobami i instytucjami w skali lokalnej i regionalnej związanymi z dziedzictwem.

Pamięć i niematerialne dziedzictwo kulturowe

Przedmiot ma na celu przybliżenie zagadnień związanych z tradycją oraz żywymi jak i tymi „uśpionymi”, zapomnianymi niematerialnymi przejawami kultury. Wśród nich tradycje i przekazy ustne, w tym język jako nośnik niematerialnego dziedzictwa kulturowego, sztuki widowiskowe, tradycje muzyczne, praktyki społeczno-kulturowe, zwyczaje, rytuały i obrzędy, ceremonie lokalne i środowiskowe. Podejmowane treści są niezmiernie ważne w procesie kształtowania tożsamości i dbałości o dziedzictwo każdej grupy społecznej i jednostki, jak również są warunkiem utrzymania różnorodności kulturowej.

Spoleczne oddziaływanie dziedzictwa kulturowego

Przedmiot przybliżający wpływ dziedzictwa na budowę kapitału społecznego, na poziom życia oraz korzyści implikowane przez dziedzictwo kulturowe. Zajęcia uwzględniać będą zagadnienia pomnażania i zagęszczenia relacji społecznych, budowy zaufania społecznego, umiejętności pracy w zespole, rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, poczucia odpowiedzialności za wspólne dobro. Dziedzictwo leży u podstaw kapitału społecznego, a ten jest niezbędny dla budowy gospodarki opartej na współpracy, kreatywności i innowacyjności oraz konieczny dla

dalszego rozwoju Polski. Jednocześnie dziedzictwo kulturowe pozytywnie wpływa na jakość życia poprzez budowanie poczucia tożsamości lokalnej, w tym dumy z miejsca zamieszkania, z jego historii i estetyki.

Polskie dziedzictwo za granicą

Zajęcia mają na celu zaprezentowanie różnorodności polskiego dziedzictwa rozproszonego za granicą, począwszy od najbardziej znaczących instytucji polskiej kultury powstałych na emigracji, poprzez pomniki, nekropolie, dzieła sztuki etc., a na dorobku duchowym i artystycznym polskich emigrantów w poszczególnych krajach skończywszy. Podjęta zostanie próba systematyzacji dziedzictwa materialnego, jak i zdefiniowania zakresu i form prezentacji tego związanego z tożsamością i kulturą niematerialną emigracji. Charakterystyka różnego typu działań na rzecz jego ochrony, utrzymania i promocji będzie odnosić się do wybranych państw/regionów, w których żyje Polonia/Polacy. W ramach tego przedmiotu zostanie również ukazana istotna rola dziedzictwa i narodowej kultury na rzecz budowania emigracyjnej wspólnotowości i tożsamości. Podjęta zostanie refleksja nad polityką państwową wobec polskiego dziedzictwa za granicą.

Dyplomacja kulturowa

Współczesna dyplomacja kulturowa powinna być rozpatrywana jako międzynarodowa współpraca otoczenia naukowego, kulturalnego i NGO'sów w celu promocji danego kraju poprzez jego dziedzictwo. Ale też dziedzictwo kulturowe samo w sobie jest doskonałym materiałem oraz narzędziem do prowadzenia państwowej dyplomacji i makropolityki. Wybrane i przedstawione działania na rzecz jego promocji i ochrony ukażą inny wymiar i innego rodzaju jakość budowania relacji międzynarodowych, w ramach których dziedzictwo może i powinno odgrywać pierwszorzędną rolę łącznika ponad granicami, uprzedzeniami, stereotypami. Wybrane zagadnienia z zakresu współczesnych stosunków międzynarodowych zostaną ukazane w kontekście przemian cywilizacyjno-kulturowych, poprzez pryzmat współczesnych metanarracji i przemian strukturalno-jakościowych zachodzących w świecie z uwzględnieniem szybkości powyższej zmiany.

Kulturoterapia

Celem zajęć jest przybliżenie znaczenia terapeutycznej działalności instytucji kultury, zajmujących się dziedzictwem, jak i samego dziedzictwa. Instytucje te stanowią ważne miejsca dialogu społecznego i interakcji. Badania prowadzone w tym zakresie potwierdzają wpływ ich działalności na rozwój osobisty odbiorców, jak również kształtowanie postaw społecznych, na procesy integracji, przeciwdziałanie wykluczeniu oraz zdobywanie nowych umiejętności, doświadczeń, zwiększenie pewności siebie i poczucia własnej wartości, zmianę postaw, rozwijanie kreatywności kulturowej, świadomości, komunikacji i pamięci.

Turystyka kulturowa cz. 1.

Turystyka kulturowa – to obecnie jedna z najbardziej dynamicznie rozwijających się form turystyki, skierowana na odwiedzanie i poznawanie miejsc z szeroko rozumianą kulturą. Podczas zajęć zostanie omówiony „fenomen” turystyki kulturowej, jej zakres, zarys dziejów oraz specyfika turystów kulturowych. Zaprezentowane zostaną także poszczególne rodzaje turystyki

kulturowej oraz typy podróży kulturowych z uwzględnieniem specyficznych cech uczestników oraz wymagań wobec organizatorów, a także skutki społeczno-gospodarcze rozwoju turystyki kulturowej. Przedstawiane treści będą ilustrowane bieżącymi studiami przypadków – zarówno z Polski, jak i zagranicą. Zatem podczas zajęć studenci poznają nie tylko wymiar edukacyjny turystyki kulturowej, ale w dużym stopniu także organizacyjny, społeczny i ekonomiczny.

Turystyka kulturowa cz. 2 – zajęcia terenowe

Zajęcia mają na celu empiryczne zapoznanie studentów z wybranymi przykładami wykorzystania dziedzictwa kulturowego w turystyce. W trakcie kilkudniowego wyjazdu, studenci będą mieli możliwość zapoznania się z potencjałem kulturowym wybranych miejsc (miejscowości, regionu), a także z działalnością samorządowych/lokalnych instytucji kultury oraz lokalnych liderów na rzecz promocji turystycznej obszaru. Ważnym aspektem tych zajęć jest zwrócenie uwagi na znaczenie dziedzictwa kulturowego w rozwoju społeczno-ekonomicznym miejscowości / regionów. Dlatego głównym zadaniem studentów podczas zajęć terenowych będzie opracowanie turystycznego modułu interpretacji i popularyzacji dziedzictwa kulturowego (wybranego waloru kulturowego) odwiedzanego obszaru, który będzie uwzględniał dobór metod i narzędzi interpretacji i popularyzacji (np. sposób narracji, elementy przewodnictwa turystycznego) dziedzictwa kulturowego oraz budowanie jego doświadczeń partycypacyjnych w ramach oferty turystycznej.

Kolekcjonerstwo i rynek sztuki

Celem zajęć jest przedstawienie i wyjaśnienie specyfiki i struktury organizacyjnej rynku antykwarycznego. W trakcie zajęć studenci poznają historię m.in. księgarstwa antykwarycznego w Polsce i na świecie, organizację współczesnych podmiotów działających w branży, uwarunkowania prawne i gospodarcze, przepisy i zasady działalności gospodarczej związane z obrotem antykwarycznym i aukcjami, metody i zasady wyceny oraz przepisy i zasady obrotu międzynarodowego.

Warsztaty kreatywnego przekazu

Warsztaty mają na celu rozwijanie umiejętności sprawnego budowania przekazu (mówionego i pisanego). Mają kształtować wrażliwość i wyobraźnię, umiejętność stosowania różnych form pisarskich, symboliki i świadomość językową.

Animacje i reanimacje kultury

Głównym celem kursu jest zachęcenie studentów do bardziej aktywnego i świadomego uczestnictwa w kulturze: do podejmowania i realizacji działań kulturowych, większej partycypacji społecznej oraz krytycznego spojrzenia na kulturę. Kurs, w szczególności, będzie nastawiony na zdobywanie wiedzy praktycznej z zakresu szeroko rozumianej edukacji kulturowej i animacji działań w przestrzeni publicznej. Uczestnicy poznają nowoczesne narzędzia promowania i udostępniania dziedzictwa kulturowego wśród lokalnej społeczności.

Trudne dziedzictwo kulturowe

Głównym celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z zagadnieniem trudnego dziedzictwa kulturowego (ang. *difficult heritage*, *dissonant heritage*). Zostaną zaprezentowane przykłady dziedzictwa stanowiącego problemy ze względu na dysonans wynikający z przynależności do różnych grup narodowościowych/etnicznych, z powodu różnego rodzaju sporów dotyczących jego znaczenia lub też z powodu braku spadkobierców (tzw. dziedzictwo bez dziedziców). Szczególny nacisk zostanie położony na zrozumienie sporu istniejącego wokół trudnego dziedzictwa kulturowego oraz przedstawienie przykładów tzw. dobrych praktyk w zakresie ochrony i udostępnienia tegoż dziedzictwa. W drugiej części zajęć zadaniem studentów będzie opracowanie – dla konkretnych miejsc – projektu udostępnienia, ochrony i promocji trudnego dziedzictwa kulturowego (praca w grupach).

Seminarium magisterskie

Wychodząc założenia, że seminarium dyplomowe oddaje istotę studiów uniwersyteckich – czyli stanowi wymianę myśli między ludźmi poszukującymi prawdy naukowej, w tym między dojrzałymi badaczami i tymi, którzy stawiają pierwsze kroki w obranej dziedzinie wiedzy – przyjmujemy formułę wspólnej dyskusji kadry akademickiej i studentów. W każdym seminarium magisterskim uczestniczą zatem na równych prawach dyplomanci i pracownicy nauki. Zakładamy ponadto, że poza seminariami modułowymi raz w miesiącu odbywać się będą wspólne seminaria dla całego kierunku studiów, niekiedy z udziałem zaproszonych ekspertów.

Praktyki zawodowe – 26 dni

Celem praktyk jest zapoznanie studentów z problematyką instytucji zajmujących się polskim dziedzictwem, zarządzaniem nim oraz zasadami jego ochrony i promocji w kraju i poza granicami. Praktyka powinna odbywać się w wybranej przez studenta instytucji krajowej lub zagranicznej, działającej na rzecz polskiego dziedzictwa. W zależności od możliwości danej instytucji praktyka może być zlokalizowana w jednym lub kilku jego działach.

Zajęcia dla modułów

Moduł – Technologie cyfrowe w dziedzictwie kulturowym

Dokumentacja cyfrowa w dziedzictwie kulturowym

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z ogólnymi zasadami zarządzania zbiorami oraz procesami i standardami dokumentacji i w bibliotekach, muzeach, archiwach. W toku zajęć prześlędzona zostanie ewolucja standardów dokumentacji w instytucjach kultury i analiza coraz większych możliwości dokumentacji cyfrowej obiektów bibliotecznych, muzealnych i archiwalnych. Ponadto analiza stale rozszerzających się wymagań w zakresie oprogramowania oraz podniesienia kwalifikacji opisu. Studenci poznają dostępne programy dokumentacji zbiorów wykorzystywane w bibliotekach, muzeach i archiwach

Zarządzanie zasobami cyfrowymi

Problematykę zajęć stanowią narzędzia, metody przetwarzania zasobów cyfrowych z uwzględnieniem aspektów bezpieczeństwa w zakresie zachowania poufności, integralności i dostępności danych. Przedmiot omawia zagadnienia od cyfrowych form zapisu informacji, systemów operacyjnych, systemów plików, systemów bazodanowych, złożonych systemów np. CRM, przez systemy rafinacji danych Big Data do komputerów dużej mocy obliczeniowej. Istotną część zajęć stanowią metody wyszukiwania i uporządkowanego kolekcjonowania danych cyfrowych (broker informacji) wraz z ich wsadowym przetwarzaniem (automatyzacja), umożliwiającym skuteczne zarządzanie danymi (organizowanie, porządkowanie i udostępnianie). W ramach zajęć, poza oprogramowaniem, omawiane będą rozwiązania sprzętowe służące do przetwarzania dużych ilości danych. Przedmiot sygnalizuje również problematykę sterowania przebiegiem procesów informacyjnych, celem efektywnego pozyskiwania nowej użytecznej informacji ze zbiorów określanych jako Big Data. W ramach przedmiotu wspomniane będą również narzędzia do opracowania, prezentacji informacji będącej cennym źródłem informacji społecznej, ekonomicznej czy naukowej – dla kadry zarządczej.

Katalog dobrych praktyk (bibliologia/archiwistyka/muzealnictwo/archeologia)

Przedmiot dotyczący standaryzacji w procesie digitalizacji obiektów dziedzictwa kulturowego. Studenci poznają standardy, wymogi i parametry niezbędne do digitalizacji oraz dostępne programy komputerowe wykorzystywane w tym procesie. Ponadto zasady zarządzania zasobami własności intelektualnej w pracy badawczej, usługach informacyjnych z zachowaniem ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Treści przekazywane w ramach tego przedmiotu złożą się na katalog dobrych praktyk digitalizacyjnych dla obiektów bibliotecznych, archiwalnych i muzealnych.

Aplikacje mobilne

Program prezentuje możliwe obszary zastosowań aplikacji mobilnych w odniesieniu do dziedzictwa kulturowego. Przedstawiony i omówiony będzie potencjału urządzeń mobilnych. Zajęcia warsztatowe będą polegać na znalezieniu najciekawszych zastosowań urządzeń

mobilnych i opracowaniu projektu aplikacji mobilnej służącej popularyzacji dziedzictwa kulturowego.

Moduł – Zarządzanie krajobrazem kulturowym

Krajobraz kulturowy a rozwój lokalny

Zasadniczym celem wykładu jest pokazanie użyteczności krajobrazu kulturowego w kontekście rozwoju lokalnego. Na konkretnych przykładach zostanie zaprezentowany potencjał rozwojowy dziedzictwa kulturowego w rozumieniu jego wartości użytkowych i poza użytkowych. Krajobraz kulturowy jako pewna całość, jak również poszczególne jego elementy, będą więc rozpatrywane w kontekście wpływu na rozwój gospodarczy, poprzez jego wykorzystanie w: rozwoju turystyki kulturowej, działań branż kreatywnych dziedzictwa kulturowego (np. działalność filmowa, wydawnicza, branża muzyczna), rynku nieruchomości zabytkowych, rynku sztuki i antyków, odrodzeniu rzemiosła tradycyjnego i działalności rolniczej. Zostanie też zwrócona uwaga na rolę władz lokalnych oraz lokalnych liderów w procesie optymalizacji wykorzystania i promocji krajobrazu kulturowego.

Dziedzictwo kulturowe miejsca X

Diagnoza i analiza uwarunkowań fizycznogeograficznych, historycznych, społecznych i ekonomicznych oraz umiejscowienia w określonym kręgu kulturowym i danym kontekście politycznym hipotetycznego miejsca/obszaru X (gminy, sołectwa, miejscowości, części większego miasta) – którego charakterystyka nawiązuje do rzeczywistych przykładów – w świetle możliwości wykorzystania jego lokalnego / ponadlokalnego potencjału dziedzictwa kulturowego. Celem jest wypracowanie konkretnych scenariuszy zawiadowania, ochrony i promocji dziedzictwa miejsca/obszaru X w określonej sytuacji i przy założonych źródłach finansowania.

GIS w zarządzaniu dziedzictwem kulturowym

Celem kursu jest przybliżenie studentom pojęcia Systemów Informacji Geograficznej (ang. *Geographic Information Systems*, GIS) oraz możliwości wykorzystania ich jako narzędzia przy zarządzaniu dziedzictwem kulturowym. Zajęcia będą odbywały się w pracowni komputerowej, przy wykorzystaniu otwartego oprogramowania QGIS i webGIS, w tym geoportali. Studenci zdobędą podstawową wiedzę z zakresu funkcjonowania oprogramowania GIS, modeli danych przestrzennych, wykorzystania narzędzi GIS do pozyskiwania, przetwarzania, analizy i prezentacji danych przestrzennych dotyczących dziedzictwa kulturowego.

Strategie i formy ochrony krajobrazu kulturowego

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z różnymi formami ochrony szeroko rozumianego krajobrazu kulturowego i jego elementów. Zostaną omówione różne koncepcje (np. koncepcja rozwoju zrównoważonego, koncepcja usług ekosystemowych) i akty prawne normujące kierunki i zakres ochrony krajobrazu kulturowego, przy czym główna uwaga zostanie zwrócona na dokumenty regulujące ochronę krajobrazu kulturowego w Polsce, w tym m.in. takie jak: *Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego*, *Rekomendacja Warszawska w sprawie odbudowy i rekonstrukcji dziedzictwa kulturowego*,

Europejska Konwencja Krajobrazowa, Konstytucja RP, ustawy: O ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, Prawo budowlane, O planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym etc. oraz rozporządzenia dotyczące ochrony krajobrazu kulturowego.

Moduł – Zarządzanie informacją o dziedzictwie kulturowym

Public relations i public affairs w obszarze kultury

W ramach zajęć warsztatowych studenci (podzieleni na grupy) opracowują strategię marketingową dla wylosowanego podmiotu kultury (np. muzeum, opery, teatru, aktora, wokalisty, filmu etc.), a wyniki prac prezentują na forum grupy.

Cyfrowe źródła informacji

Tematykę zajęć stanowią cyfrowe źródła informacji dostępne w sieci (Internet) i poza nią. Przedmiot ukierunkowany jest na prezentację cyfrowych zasobów informacyjnych sieci w tym cyfrowych baz danych, cyfrowych zasobów bibliotecznych, różnorodności mediów w Internecie, poczynając od prasy, radia, telewizji poprzez *social networking* do komunikacji maszyn (M2M) i Internetu rzeczy (IoT). Zajęcia przedstawiają istotę Internetu – jego historię, stan obecny i perspektywy w kontekście cyfrowych źródeł informacji (Big Data). Istotną część zajęć stanowi omawianie narzędzi do wyszukiwania zasobów i usług oraz wybrane aspekty dostępu do cyfrowych źródeł informacji (WWW, API, bazy). Przedmiot sygnalizuje także problematykę głębokiej sieci (*Deep Weeb*) i jej zasobów cyfrowych.

Rafinacja informacji

Przedmiot dotyczy informacji cyfrowych i ich gromadzenia. Studenci zapoznają się z identyfikacją dostępnych źródeł informacji w tym informacji indeksowanej sieci. Główna uwaga skierowana będzie w stronę Big Data i wartości ukrytej w tego rodzaju zasobach. Studenci zapoznają się z rafinacją informacji – metodą pozyskiwania informacji dla nauki, biznesu, polityki, mediów i innych dziedzin. Przedmiot obejmuje również: roboty – zbieranie informacji z sieci, identyfikację sentymentów, modele badanych zjawisk i modele predykcji. W ramach przedmiotu przedstawione zostaną analizy przypadków, a w tym wyniki praktycznych wdrożeń rafinacji informacji.

Smart cities/Inteligentne miasta (przedmiot może być prowadzony w języku angielskim)

Zajęcia prezentują holistyczne podejście do mediów i wysokich technologii w komunikacji miejskiej. Dzięki dogłębnej analizie definicji inteligentnych miast (ludzi, instytucji, technologii) studenci otrzymają wiedzę na temat empirycznych i krytycznych podejść do badania mediów w mieście. Kurs będzie służyć jako interdyscyplinarne forum do dyskusji na temat praktycznej realizacji strategii i polityki *smart city*. Wiedza teoretyczna zostanie skonfrontowana z przeglądem inteligentnych miast w Europie i pracą studentów nad studium przypadku Warszawy.

Strategie zarządzania dziedzictwem kulturowym

W ramach zajęć studenci zapoznają się z zasadami budowy strategii zarządzania, uwzględniającymi cele tego rodzaju procesów oraz charakter i zakres obszaru, który mają obejmować. Studenci poznają reguły tworzenia misji, wizji oraz strategii, a także zasady operacjonalizacji różnorodnych celów w oparciu o najnowszą metodologię zaczerpniętą z nauk ekonomicznych (typu *Balance Score Card*, etc).

Kreowanie wizerunku

Przedmiot łączy teorię z zajęciami warsztatowymi. Podczas części teoretycznej studenci zapoznają się z definicjami wizerunku, jego klasyfikacją (osobisty, marki, wydarzenia, medialny etc.), różnicami, a także etapami i narzędziami budowania wraz z elementami zarządzania kryzysem (również w kontekście mediów społecznościowych). Blok wzbogacony jest licznymi przykładami rynkowymi. W części warsztatowej studenci, podzieleni na grupy, zajmują się kreowaniem wizerunku wylosowanej, wymagowanej, marki/firmy/osoby. Są równocześnie zobligowani do zastosowania w praktyce wiedzy wyniesionej z bloku teoretycznego.

Dziedzictwo kulturowe w dyskursie publicznym

Celem zajęć jest uchwycenie w mediach i ukazanie dominujących tematów i najpoważniejszych problemów odnoszących się do współcześnie diskutowanego dziedzictwa kulturowego. Analiza toczonych wokół wybranych zagadnień dyskursu publicznego będzie prowadzona w odniesieniu do wybranych sfer życia społecznego: polityki historycznej państwa/regionu, promocji/propagandy medialnej wybranych elementów dziedzictwa kulturowego w kontekście partykularnych/utylnitarnych interesów określonych grup/ mniejszości/ społeczności. W trakcie dyskusji i analiz prowadzonych podczas zajęć ukazane zostaną zarówno rzeczywiste jak i ideologiczne/instrumentalne funkcje dziedzictwa. Uchwycona zostanie ewolucyjna (być może rewolucyjna) zmiana podejścia i oceny wybranych jego aspektów i dziedzin. Podjęta zostanie próba uchwycenia agendowości poszczególnych tematów historycznych w odniesieniu do politycznej koniunktury wybranych państw, regionów.

Architektura i projektowanie stron www

Przedmiot łączy zagadnienia nauk społecznych oraz technicznych. Student pozna zasady pozwalające na zbudowanie architektury informacji publikowanych w serwisie internetowym, dzięki któremu efektywnie wykorzystane zostaną narzędzia komunikacji online. Pozwoli mu to na zbudowanie struktury serwisu opartej na standardach *web usability* (użyteczność serwisów internetowych) oraz *web accessibility* (dostępność serwisów online). Zapozna się z regułami tworzenia spójnej treści w sieci, projektowania i edycji grafiki oraz multimediiów. Student pozna technologie i platformy, pozwalające na zarządzanie treściami zamieszczanymi w serwisach internetowych oraz nawiązanie interakcji z użytkownikiem. Zdobędzie wiedzę i kompetencje zwiększające efektywność komunikowania się z otoczeniem z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi IT.

E-administracja

Przedmiot pozwala na zapoznanie się z technologiami informacyjnymi i komunikacyjnymi, które zwiększają efektywność działania administracji publicznej. Student pozna narzędzia sprzyjające budowaniu społeczeństwa informacyjnego. Zdobędzie kompetencje w zakresie IT, pozwalających na efektywne wykorzystywanie nowoczesnych technologii, narzędzi i sprzętu informatycznego w administracji publicznej. Zapozna się ze specyfiką komunikacyjną środowiska internetowego oraz walorów interakcji online. Student zdobędzie wiedzę dotyczącą podstaw prawnych regulujących działanie e-administracji. Zapozna się z rodzajem systemów wykorzystywanych w administracji oraz usług świadczonych drogą elektroniczną, rejestrami, bazami danych i zasobami publicznymi. Nabędzie kompetencje zwiększające efektywność zarządzania komunikacją oraz interakcją administracji z otoczeniem.

Polonijne dziedzictwo piśmiennicze

Zajęcia mają na celu prezentację i analizę szeroko rozumianego piśmiennictwa emigracyjnego, ukazanie jego ważnej roli w integracji polskich/polonijnych środowisk. Zostanie ono zaprezentowane na tle kultury piśmienniczej kraju docelowego, jak i w porównaniu z emigracyjnym dziedzictwem piśmienniczym innych migracji (np. rusica, germanica, frankofonica, etc). W trakcie spotkań omówione zostaną, m.in. polonijne emigracyjne wydawnictwa, polskie tradycje typograficzne za granicą, najważniejsze polonijne biblioteki i ośrodki informacji, a także powstająca za granicą polska prasa.

Straty dziedzictwa kulturowego

W trakcie zajęć poruszone zostaną problemy odzyskiwania utraconych zbiorów bibliotecznych, archiwalnych i muzealnych w różnych okresach historycznych. Omówione zostaną głośniej i mniej znane kradzieże rękopisów, druków, archiwaliów i muzealiów, na tle losów całych kolekcji, a także działalność osób i instytucji zaangażowanych w prace rewindykacyjne i ochronę dziedzictwa kulturowego.

Moduł – Technologie cyfrowe w dziedzictwie kulturowym

Big Data

Przedmiot dotyczy informacji cyfrowych i ich gromadzenia. Studenci zapoznają się z identyfikacją dostępnych źródeł informacji w tym informacji indeksowanej sieci. Główna uwaga skierowana będzie w stronę Big Data i wartość ukrytej w tego rodzaju zasobach. Studenci zapoznają się z rafinacją informacji – metodą pozyskiwania informacji dla nauki, biznesu, polityki, mediów i innych dziedzin. Przedmiot obejmuje również: roboty – zbieranie informacji z sieci, identyfikację sentymentów, modele badanych zjawisk i modele predykcji. W ramach przedmiotu przedstawione zostaną analizy przypadków, a w tym wyniki praktycznych wdrożeń rafinacji informacji.

Warsztat digitalizacji

Zajęcia praktyczne, podczas których studenci zastosują w praktyce umiejętności nabyte na podstawach digitalizacji. Ćwiczenia będą polegać na przeprowadzeniu digitalizacji dźwięku i obrazu z różnymi parametrami oraz porównanie wyników różnych metod digitalizacji. Program obejmuje digitalizacja tekstów, obrazów, dźwięków i filmów przy różnych parametrach.

Podstawy grafiki i składu tekstu

Przedmiotem zajęć są podstawy wykorzystania oprogramowania w działalności wydawniczej i promocyjnej – obróbki fotografii, projektowania i tworzenia publikacji za pomocą oprogramowania Adobe Photoshop i Adobe InDesign oraz zasad pracy nad publikacją i przygotowaniem jej do druku. Zajęcia mają charakter praktyczny.

Moduł – Zarządzanie krajobrazem kulturowym

Dziedzictwo kulturowe mniejszości narodowych i etnicznych

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z dziedzictwem kulturowym mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujących Polskę. Kurs będzie poruszał zagadnienia teoretyczne związane z wielokulturowością oraz różnicowaniem narodowym, etnicznym i religijnym w Polsce i na świecie. Zagadnienia teoretyczne będą uzupełniane przykładami „dobrych praktyk” w odniesieniu do ochrony i zachowania wielokulturowego dziedzictwa. Szczególny nacisk, będzie położony na poznanie grup mniejszościowych zamieszkujących Polskę oraz ich dziedzictwa materialnego i niematerialnego, a także zróżnicowania jego znajomości wśród Polaków.

Śladami nieoczywistego dziedzictwa kulturowego (praktyki terenowe)

Celem przedmiotu jest szczególne zwrócenie uwagi na nieoczywiste dziedzictwo kulturowe, w kontekście zarządzania krajobrazem kulturowym. Przedmiot ten będzie stanowił uszczegółowienie realizowanego wcześniej przedmiotu ogólnego „Śladami dziedzictwa kulturowego”. W tym przypadku jeszcze większa uwaga zostanie zwrócona na specyfikę nieoczywistego dziedzictwa kulturowego, umiejętność jego identyfikacji i interpretacji, jak i weryfikacji, szczególnie w kontekście współczesnej masowej komercjalizacji kultury.

Walory kulturowe w wybranych regionach Polski

Głównym celem przedmiotu jest prezentacja walorów kulturowych Polski, z punktu widzenia geografii turystycznej. W pierwszej kolejności zostanie omówiona specyfika w ogóle walorów kulturowych, ich znaczenia i kształtujących je czynników oraz sposobów ich ochrony. Następnie w sposób praktyczny studenci będą zajmować się wybranymi regionami Polski, realizując zadania i projekty dotyczące wybranych walorów oraz zarządzania nimi w kontekście krajobrazu kulturowego, a także wykorzystania dla różnych form turystyki. Poruszone zostaną również zagadnienia dotyczące potencjału kulturowego wybranych miejsc i regionów oraz metody wartościowania i waloryzacji tegoż potencjału.

Moduł – Zarządzanie informacją o dziedzictwie kulturowym

Dziedzictwo kulturowe w mediach społecznościowych

Zajęcia mają na celu pokazanie jaka jest rola mediów społecznościowych w upowszechnianiu dziedzictwa kulturowego. W ramach spotkań omówione i przeanalizowane zostaną funkcje mediów społecznościowych, trendy i rozwiązania stosowane przez instytucje dziedzictwa kulturowego w Polsce i na świecie.

Kulturowe misje mediów

Misje mediów, czyli zadania w kontekście ich różnego zasięgu, statusu, wypełniania obowiązków licencyjnych, a także uwarunkowań historycznych, geograficznych i innych. Przedstawione zostaną zadania mediów w obszarze szeroko pojętej misji kulturowej (edukacyjnej, cywilizacyjnej). Zostaną omówione teoretyczne koncepcje dotyczące społecznych funkcji mediów w kontekście ich oddziaływania na kulturowe wzorce, kształtowanie tożsamości, integrację społeczną, poziom inkluzywności etc. Na przykładach zostaną przedstawione – w ujęciu porównawczym – problemy działania mediów w kontekście ich zadań (działania w interesie społecznym, wypełniania misji kulturowej, umacniania demokracji i wspierania pluralizmu).

Culture and creative industry/Przemysły kreatywne (przedmiot może być prowadzony w języku angielskim)

Celem kursu jest krytyczna analiza rozwoju branż kreatywnych. Opierając się na wybranych teoretycznych podejściach i różnych warstwach działań twórczych (muzyka, film, projektowanie, architektura) kurs będzie oferował wprowadzenie do zakresu kompetencji i organizacji branż kreatywnych w Europie.